

Larsen Anne Kristine

Saksbehandler Marianne Røhr Fehn
Vår dato 12.05.2026
Vår referanse 2026/169
Deres dato
Deres referanse

FUB sine innspill til Lesekommisjonen etter innspillsmøte 30. april 2026

FUB takker for muligheten til å komme med innspill til lesekommisjonen. FUB sender nå inn sine innspill som ble nevnt i møte 30. april med noen nye punkter og utfyllinger på enkelte områder.

FUB anbefaler kommisjonen å ta hensyn til **fire forhold** som er helt grunnleggende for å lykkes med leselyststrategien:

1. Leselyst starter i barnehagen – og barnehagen må ha reelle forutsetninger for å lykkes

97 prosent av norske barn går i barnehage. Det betyr at barnehagen er den viktigste arenaen for tidlig leselyst.

Men mange barnehager mangler et mangfold av barnelitteratur, har lang vei til bibliotek og ikke nok ressurser til å bygge en god boksamling.

Uten tilgang på bøker blir leselyststrategien bare ord.

2. Mangfold i litteraturen er avgjørende

Barn må kunne kjenne seg igjen i bøkene – og få innsikt i andres liv.

FUB løfter særlig behovet for:

- bøker som viser ulike familier
- bøker på flere språk, inkludert samisk
- bøker som speiler ulike kulturer
- bøker i ulike sjangre og tilpasset alder

Dette er nødvendig for å skape leselyst hos alle barn.

FORELDREUTVALGET FOR BARNEHAGAR

FUB ønsker å løfte frem utfordringen med mangel på flerspråklige barnebøker, da tenker vi også på samisk. Her er det veldig dårlig utvalg.

3. Foreldre må involveres – men ikke alt kan overlates til hjemmet

Over 30 prosent av foreldre leser lite eller ingenting for barna sine.

Det betyr at barnehagen må være en aktiv motor i lesearbeidet – og at foreldre må få støtte, ikke bare forventninger.

Sahra Jaber , nestleder i FUB, vil dele ett eksempel på hvordan barnehagen kan brukes som arena til å koble sammen litteratur og familier:

Som SU leder i barnehagen til barna mine, fikk jeg flyttet et foreldremøte til biblioteket hvor en av mine barnebibliotekarere fikk litt tid på starten til å snakke med foreldrene om viktigheten av å lese bøker for barna hver dag, også på eget morsmål. Hvorpå vi hadde en liten pause hvor foreldre fikk hjelp til å lage lånekort, både til seg selv og til barna sine. Dette var en suksess og i lang tid etterpå fikk jeg tilbakemelding fra både foreldrene, men også mine ansatte om at de brukte biblioteket flittig.

4. Sosiale forskjeller påvirker barns tilgang til litteratur

Tiltakene må være universelle, men med ekstra støtte der behovene er størst.

Nytt innspill:

FUB blitt orientert om at Sommerles for skolebarn fungerer kjempebra. Fra 1. juni til 31. august kan alle som går i 1.-7. trinn delta på Sommerles.no. Sommerles gjør lesing enda morsommere, og det er helt gratis å være med. Mer info finner dere her.

FUB ønsker at det også skal være en slik ordning med fokus på lesing for barn i barnehage. Vi vet at det jobbes med et prosjekt ved Bibliotekene i Vestfold der ansvarlig er Siri Haga Torgersen. Dette prosjektet heter 100 bøker førskolestart.

Vestfold fylkesbibliotek er prosjekteier for 100 bøker før skolestart og har det overordnede ansvaret for gjennomføring av prosjektet. Fylkeskommunen har ansvar for koordinering, i tett samarbeid med DKS-teamet, mens bibliotekene følger opp sine lokale barnehager før, under og etter tiltakene. Foreldreutvalget for barnehager (FUB) deltar som ekstern samarbeidspartner og bidrar til å nå ut til foreldre og synliggjøre betydningen av høytlesing.

Prosjektets hovedmål er å fremme leselyst og interesse for høytlesing hos barn i alderen 0–6 år, gjennom en kombinasjon av lesekampanje og litterære opplevelser i regi av DKS og bibliotek. Samtidig skal prosjektet styrke samarbeidet mellom barnehage, bibliotek og hjem, og øke kunnskapen hos foreldre og ansatte om betydningen av høytlesing.

Tiltaket er særlig viktig fordi det retter seg mot både barnehagebarn og foreldre. Barna får tidlige og positive erfaringer med litteratur gjennom felles opplevelser i barnehagen, mens foreldrene får konkrete verktøy og motivasjon til å lese mer hjemme. Slik bidrar prosjektet til å legge grunnlaget for barns språkutvikling, deltakelse og videre læring, og gir flere barn – uavhengig av bakgrunn – mulighet til å utvikle leselyst fra tidlig alder.

FUB håper at 100 bøker før skolestart kan bli nasjonalt slik som Sommerles er for skolebarn. Når 100 bøker før skolestart blir nasjonalt har alle barn og foreldre mulighet til å bli engasjert og engasjere seg i å lese med sine barn.

FUBs råd til kommisjonen for å styrke leseferdigheter, leselyst og leseglede

Her er FUBs tydeligste anbefalinger:

1. Inkluder barnehagene i Kulturrådets innkjøpsordning

Dette er FUBs viktigste strukturelle anbefaling.

En nasjonal ordning vil sikre at alle barnehager – uavhengig av økonomi og geografi – får tilgang til ny, norsk kvalitetslitteratur.

Nytt innspill

- Kronikk- FUB/ Lesesenteret *Barnehagene inn i Kulturrådets innkjøpsordning*

Kronikken ligger som vedlegg 1.

2. Sikre økonomi til barnehagene slik at bøker kan brukes – og brukes ut

Bøker må stå i barns høyde og tåle å bli brukt. Da må barnehagene ha økonomi til å erstatte dem.

3. Styrk samarbeidet mellom barnehage og bibliotek – og gjør det praktisk mulig

Bibliotekbesøk, bokbusser og bokbamses fungerer – men mange barnehager får det ikke til i praksis.

Kommisjonen bør anbefale ordninger som gjør dette mulig i hele landet.

4. Styrk kompetansen i barnehagelærerutdanningen og etterutdanning

Barnehagelærere trenger kompetanse i høytlesing, samtaler om tekst, flerspråklighet og formidling av litteratur.

5. Gi foreldre konkrete verktøy – ikke bare forventninger

Garderobebibliotek, bokbamses, utlånssystemer og veiledning i hvordan man leser med barn er tiltak som virker.

FUB takker for muligheten til å komme med innspill til lesekommisjonen. FUB sender nå inn

Med vennlig hilsen

Marianne Røhr Fehn

Seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Vedlegg

- 1 Meningsytring Barnehagene inn i Kulturrådets innkjøpsordning